

MTB - MLE

**Una nga Kwarter – Modyul 20:
Pagbuhat og Lainlaing Klase sa
Pahayag Gamit ang Insaktong
Puntwasyon**

MTB – MLE – Ikaduha nga Grado

Alternative Delivery Mode

Una nga Kwarter – Modyul 20 : Pagbuhat og Lainlaing Klase sa Pahayag gamit ang ensaktong puntwasyon

Unang Edisyon, 2020

Batas Republika 8293, Seksyon 176 naga ingon nga dili mahimong makaangkon og katungod sa copyright sa bisan unsa nga tagsulat ang gobyerno sa Pilipinas. Bisin pa man, kinahanglan una ang pagtugot sa ahensya sa gobyerno nga nagpatuman sa tagsulat kung kini mahimong pagkakitaan. Apil sa mga pwede nga buhaton sa maong ahensya ang pagtakda sa mahimong bayad.

Ang mga tagsulat sa (istorya, basahon, balak, kanta, hulagway, ngalan sa produkto o brand name, tatak o trademark, salida sa telebisiyon, pelikula, atbp.) nga ginamit niini nga modyul nagpanag-iya sa copyright nianang mga gihisgutan. Paningkamutan nga matultulan sila para makhuha ang ilang pagtugot sa paggamit sa mao nga mga materyales. Wala giangkon sa mga nagmantala ug sa nagsulat ang katungod isip tag-iya niini. Ang unsa man nga gamit gawas niining modyul, kinahanglan ang pagtugot gikan sa oriinal nga pagsulat.

Walay bisan unsa nga babin o parte niining materyales ang mahimong kopyahan o ipatik sa unsa man nga pamaagi nga walay pagtugot sa departamento.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Editha S. Rafal

Editor: Dr. Noemi B. Alforte, Rebecca L. Menciano, Teresita D. Dolumbal

Zoila Deirdre G. Murillo, Cheryl S. Banaag, Nikhover G. Talian, Reizle B. Batican

Tagasuri: Dr. Noemi B. Alforte, Marivic M. Amontos, Verlyn T. Geñoso,

Nikhover G. Talian

Tagaguhit: Margie B. Caubanan, Ghebre D. Pallo

Tagalapat: Seigfred R. Pulgarinas, Racquel Rose S. Dagondon, Annalee B. Cespon

Tagapamahala: Dr. Arturo B. Bayocot, CESO III, Regional Director

Dr. Edgardo V. Abanil, CESE, Schools Division Superintendent

Dr. Lanila M. Palapar, Assistant Schools Division Superintendent

Dr. Emelia G. Aclan, CID Chief

Dr. Linda D. Saab, Division EPS-LRMDS

Dr. Noemi B. Alforte, Division EPS, MTB-MLE

Nelson G. Abelo, PSDS Designate

Inilimbag sa Pilipinas ng Sangay ng Camiguin

Department of Education –Region X

Office Address : B. Aranas St., Poblacion, Mambajao, Camiguin

Website : www.depedcamiguin.com

E-mail Address : depedcamiguin@gmail.com, camiguin@deped.gov.ph

2

MTB-MLE

Una nga Kquarter – Modyul 20:
Construct Variety of Sentences
Observing Appropriate Punctuation
Marks

Pasiuna nga Mensahe

Para sa Magtutudlo:

Kumusta, malipayong paggamit niining **MTB-MLE - Ikaduhang Grado** Alternative Delivery Mode (ADM) Module sa **Pagbasa sa Multi-Syllabic nga Pulong, Ikaduhang Semana.**

Kini nga Modyul nadesinyo, naugmad ug nasusi sa pagtinabangay sa mga magtutudlo nga gikan sa pampublikong institusyon para sa pagtabang kanimo nga makab-ot ang sumbanan nga gitakda sa K to 12 Curriculum samtang ilang gibuntog ang mga babag nga adunay kalabutan sa personal, social, ug economic nga mga sitwasyon sa ilang pag-eskwela.

Kining kapanguhaan sa pagkat-on o learning resource gilauman nga makapadasig sa magtutuon o bata nga mobuhat sa mga giniyahan ug gawasnong buluhaton sa iyang kaugalingon nga lihok ug panahon. Dugang pa, ang katuyuan usab niini mao ang pagtabang sa magtutuon o bata nga makakuha sa mga gikinahanglan nga kahanas niining atong panahon karon sa ika- 21 nga siglo samtang gitagaan usab og konsiderasyon ang ilang mga panginahanglan og sitwasyon.

Isip dugang nga materyales sa nag-unang teksto, makita ninyo kini nga kahon sa kinatibuk-an sa modyul.

Mga Minugbo nga Sulat sa Magtutudlo

Ang sulod niini nga parte mga pahinumdum, mga estratihiya nga maggamit sa paggiya sa mga magtutuon.

Isip magtutudlo, ikaw ang gilauman nga maghatag sa magtutuon o bata kung unsaon paggamit niini nga Modyul. Gitahasan usab ikaw sa pagsubay sa pag-uswag sa iyang kahibawo samtang imo siya gitagaan og higayon nga makatuon sa iyang kaugalingon nga pagkat-on sa kahibawo. Ug usab, gitahasan ka nga dasigon ug tabangan ang magtutuon o bata sa iyang pagbuhat sa mga buluhaton sulod niini nga Modyul.

Para sa Magtutuon

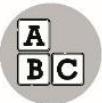
Kumusta, maayong paggamit niining (MTB-MLE sa Ikaduha nga Grado Alternative Delivery Mode (ADM Module) sa Pagbasa sa Multi-Syllabic nga Pulong, Ikaduhang Semana.

Kini nga Modyul gihimo para matagaan ka sa makahuluganon nga higayon para sa mga giniyahan ug gawasnong pagkat-on subay sa imong kaugalingon nga lihok ug panahon. Isip aktibo nga magtutuon, mahimo nimo ang pagproseso sa sulod niining modyul.

Kini nga Modyul adunay mga parte katugbang sa mga icons:

 Kat-oni	Dinihi nga bahin, mahibaloan kung unsa ang kinahanglan nga matun-an sa modyul.
---	--

 <p>Pasiunang Pagsulay/Sulayi</p>	<p>Ang katuyoan niini nga bahin sa buluhaton mao ang pagsusi sa imong naunang kahibalo mahitungod sa leksyon nga imong pagatuan. Kung makuha nimo ang ensakto nga mga tubag (100%), pwede na nimo dili gamiton kini nga modyul.</p>
 <p>Pagsusi</p>	<p>Kini ang hamubo nga buluhaton o paghisgot sa nauna nga kahibalo para matabangan ka nga makonek ang karon ug sa una nga leksyon.</p>
 <p>Sulayi ug Kat-oni</p>	<p>Dinihi nga bahin, ipaila ang bag-o nga leksyon sa nagkalain lain nga pamaagi sama sa usa ka istorya, kanta, balak, pagpresentar sa problema, sitwasyon, o mga buluhaton.</p>
 <p>Hisgutan Ta</p>	<p>Dinihi nga parte, tagaan ka og hamubo nga panaghisgot sa leksyon. Ang katuyuan niini para matabangan ug masabtan ang bag-o nga konsepto ug kahanas.</p>

 <p>Pagpalambo sa Kahibalo</p>	<p>Naglangkob kini sa mga buluhaton nga giniyahan og gawasnon pagbansay para mapalig-on ang imong pagsabot ug kahanas sa leksiyon. Mahimo nimo nga tan-awon kung husto ba ang imong tubag sa mga buluhaton sa pagtan-aw sa tubag nga nahimutang sa susi sa hustong tubag nga anaa sa katapusan nga parte sa modyul.</p>
 <p>Hinumdumi</p>	<p>Kini naglangkob sa nga pangutana o pagbutang sa mga tubag diha sa gibutangan og blanko nga parte sa pahayag para mapaproseso kung unsa ang natun-an nimo gikan sa leksiyon.</p>
 <p>Buhata ug Kat-oni</p>	<p>Kini naglangkob sa mga buluhaton nga makatabang sa imo para mabalhin ang bag-ong kahibalo o kahanas sa tino ud nga sitwasyon o ang kamatuoran sa kinabuhi.</p>

 Tantiya	Kini usa ka buluhaton nga ang katuyuan masukod ang lebel sa kahibalo nga nakab-ot sa natun-an nga kompetensi.
 Dugang nga mga Buluhaton	Dinhi nga bahin, adunay ihatag nga dugang nga mga buluhaton para mapalambo ang imong kahibawo ug kahanas sa natun-an nga leksyon.
 Susi sa mga Tubag	Naglangkob kini sa ensaktong tubag sa tanan nga mga buluhaton nga anaa sa modyul

Sa katapanan ng parte ani nga modyul, makita usab ang:

Pakisayran

Kini ang listahan sa tanan nga gikuhaan sa pagbuhat ug pag-ugmad niini nga modyul.

Ang mosunod mao ang importante nga pahinumdum sa paggamit niini nga modyul:

1. Ampingi ang paggamit niini nga modyul. Ayaw butangi o sulati sa bisan unsa nga mga marka o sulat sa bisan asa nga parte sa modyul. Maggamit sa lain nga papel sa pagtubag sa mga tahas ug buluhaton.

2. Ayaw kalimti ang pagtubag sa Sulayi sa dili pa mobalhin sa laing gihatag nga buluhaton nga naa niini nga modyul.
3. Basaha ug maayo ang mga direksyon sa dili pa buhaton nga mga buluhaton sa pagbansay.
4. Obserbahe ang pagkamatinud-anon og ang integridad sa pagbuhat sa mga buluhaton ug sa pagsusi sa insakto nga mga tubag.
5. Humana usa ang gibuhat nga buluhaton ayha moadto sa uban pa nga mga buluhaton.
6. Ibalik ang modyul sa imong maestro o sa facilitator kung mahuman na ang pagtubag sa tanan nga mga buluhaton.

Kung ugaling naglisod ka sa pagtubag sa mga buluhaton, ayaw pag duha-duha pagkonsulta sa imong maestra o facilitator. Mahimo ka usab mangayo ug tabang sa imong nanay ug tatay , sa imong magulang o sa bisankinsa nga mga kauban sa balay nga makatudlo nimo. Imong huna-hunaon pirmi nga wala ka nag-inusara.

Maglaum kami nga pinaagi niining modyul makasinati ka sa usa ka makahuluganon nga kahibalo ug makakuha ka sa lawom nga pagsabot nga may kalabutan sa kompetensi nga gitun-an.

Kat-oni

Andam ka na ba sa atong leksyon? Ato karon tun-an ang pagbuhat sa lainlaing klase sa pahayag gamit ang ensaktong nga puntwasyon o punctuation marks.

Pinaagi niining modyul, ikaw makahibalo sa:

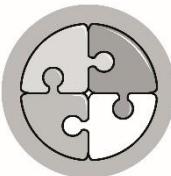
- Paghimo sa lainlaing klase sa pahayag gamit ang insakto nga puntwasyon o punctuation mark

Pasiunang Pagsulay/Sulayi

Direksyon : Kopyaha ug ilha ang mga pahayag o sentence sa ubos ug butangi sa ensaktong puntwasyon o punctuation mark. (. ? !)

1. Kinsa ang atong Presidente karon _____
2. Ambongan si Coco Martin_____
3. Palihog, palite ko ug snacks_____
4. Hala, nahulog ang bata_____
5. Buotan si Flora_____

Pagsusi

Basahon ang mga pahayag ug ihatag ang ensakto nga puntwasyon o “punctuation mark” sa katapusan sa pahayag. (. ? !)

1. Liza, pagkaanindot sa imong iring _____
2. Klasmeyt ang duha ka amigo _____
3. Nagpuyo sila Jacob ug Janchem sa bukid _____
4. Naka ila kaba sa akong bag-on ng amigo _____
5. Inday palihog ihatag ang kutsara ni Dido _____

Nakakita kana ba og iring? Unsa kaha ang pagkaon niini?
Naa ba kamo iring sa inyong balay?

Sulayi ug Kat-oni

Direksyon: Basaha ang istorya sa ubos ug pagkahuman **pagpili sa lima ka pulong** aron gamiton sa pagbuhat sa lainlaing klase nga pahayag gamit ang insakto nga puntwasyon o punctuation mark.

Ang Iring ni Rina

Ang iring ni Rina, regalo gikan ni Rosa.

Gusto ni Rina ang iring. Gusto pud ni Roy ang iring.

Gipahulaman ni Rina kang Roy ang iring.

Ug nalipay kaayo si Roy.

Pananglitan:

Pulong Klase sa Pahayag ug ensaktong nga panulbook

1. Rina -- Si Rina guapa nga bata.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

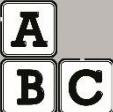
Hisgutan Ta

Timan-i nga adunay upat ka klase ang pahayag gamit ang upat nga lainlaing puntwasyon o punctuation marks.

Klase sa Pahayag	Puntwasyon o punctuation mark
1. Nangutana/Interrogative	?
2. Nagpabati/Exclamation	!
3. Nag-istorya/Declarative	.
4. Nagsugo/Imperative	.

Pananglitan:

1. Ang pahayag nangutana nagtapos sa question mark(?)
  - Asa dapit inyo balay?
2. Ang pahayag nagpabati nagtapos sa exclamatory point(!)
  - Agoy, nadigyas ang bata!
3. Ang pahayag nag-istorya nagtapos sa puntok (.)
  - Nagdula sa basketbol si Lito.
4. Ang pahayag nagsugo nagtapos sa puntok (.)
  - Bella, palihog ibutang ang lapis sa imong bag.

Pagpalambo sa Kahibalo

Unang Giniyahang Buluhaton

Direksyon: Basaha ang mga pahayag ug ilha ang ilang gamit nga **puntwasyon** o punctuation mark. Naa sa unang numero (1) ang pananglitan.

Pahayag	Klase nga pahayag	Puntwasyon o punctuation mark
1. Kugihan ang among maestra	Nag- istorya	.
2. Gwapa ang mama ni Lita		
3. Buotan ang papa ni Lito		
4. Agoy, nabali ang sanga sa santol		
5. Peter palihog taga-i imong manghod sa saging		
6. Yehey, nakadaog ko sa contest		
7. Unsa ang ngalan sa imong mama		
8. Ngano naghilak ka gahapon		
9. Ana, palihog ihatag kining sulat sa prinsipal		
10. Makamao magluto si Margie		

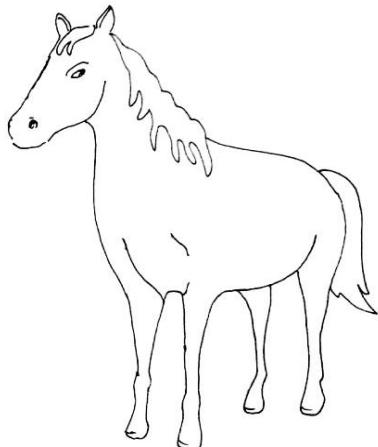
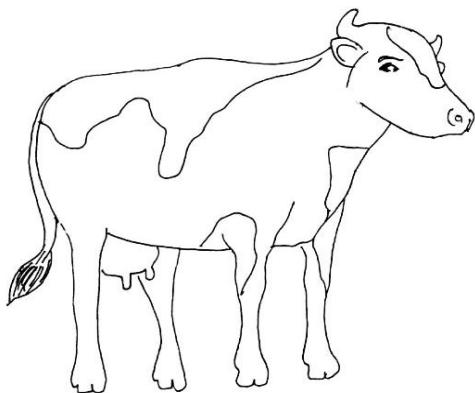
Unang Pagtantiya

Direksyon: Kopyaha ang mga pahayag sa imong papel ug butangi sa usa ka ☆ star kung pahayag nag istorya; duha☆☆ ka star kung pahayag nangutana; tulo☆☆☆ ka star kung pahayag nagpabati; upat ☆☆☆☆ ka star kung pahayag nagsugo.

Pahayag	Simbolo
1. Hala, nabuak ang baso!	
2. Buotan kaha ang iyang igsoon?	
3. Yehey, nahibalo nako magsayaw sa chacha!	
4. Ana, hatagi pa imong manghod sa saging.	
5. Ngano naghilak ka gahapon?	
6. Guapa ang mama ni Ester.	
7. Unsa apelyido ni Marecil?	
8. Kugihan ang kapitan sa barangay.	
9. Asa ba ang papel ni Mando?	
10. Tam-is ang mangga ni Leah.	

Ikaduhang Giniyahang Buluhaton

Direksyon: Basaha ang istorya ug tubaga ang mga pangutana sa ubos.

Si Bakakoy ug Si Kabayoy

Usa ka hapon, si Bakakoy nagsuroy-suroy sa bukid Nagtagbo sila ni Kabayoy. Si Bakakoy miington, nag unsa ka dinihi sa bukid. Mitubag si Kabayoy, nanabsab ko sa sagbot. Hala, nasuko bayan ang tag-iya kay imong gihurot pagsabsab ang sagbot. Palihog sa sunod nga mosabsab ka sa sagbot Kabayoy, didto sa baga nga dapit. Oo, ug daghang salamat sa imong pahimangno Bakakoy. Mitubag si Kabayoy. Walay sapayan Kabayoy, ingon ni Bakakoy.

Mga Pangutana.

1. Unsa ang imong namatikdan sa pahayag nga anaa sa istorya?

2. Unsa ang kulang sa tumoy sa mga pahayag?

Ikaduhang Pagtantiya

Direksiyon: Basaha pag-usab ang istorya "Si Bakakoy ug Si Kabayoy" ug butangi sa haom nga panulbok nga marka o "punctuation mark" sa mga kahon.

Si Bakakoy ug Si Kabayoy

Usa ka hapon, si Bakakoy nagsuroy-suroy sa bukid
Nagtagbo sila ni Kabayoy Si Bakakoy miington, nag
unsa ka dinihi sa bukid Mitubag si Kabayoy, nanabsab
ko sa sagbot Hala, nasuko bayan ang tag-iya kay imong
gihurot pagsabsab ang sagbot Palihog sa sunod nga
mosabsab ka sa sagbot Kabayoy, didto sa baga nga
dapit Oo, ug daghang salamat sa imong
pahimangno Bakakoy mitubag si Kabayoy Walay
sapayan Kabayoy, ingon ni Bakakoy

Unang Gawasnong Buluhaton

Direksyon: Buhati ug pahayag ang gihatag nga sitwasyon.

Pananglitan: Ang unang sitwasyon, natubag na para nimo. Sugdi pagtubag sa ikaduhang sitwasyon.

Sitwasyon	Pahayag
1. Nangutana si Reynaldo sa iyang Maam.	1. Maam, naka pasar ba ko?
2. Nakakita si Anale sa nindot nga balay ni Lina.	2.
3. Nalipay kaayo ang maestra kay nakadaog sila sa contest.	3.
4. Nagsulti si Perla ni Messy nga naghilak siya tungod sa iyang samad sa tiil.	4.
5. Namalihog si Nestor ni Rotsen nga ihatag ang iyang regalo ni Mila.	5.

Unang Pagtantiya

Direksyon: Ilha ang pahayag nga imong gisulat sa **Unang Gawasnong Buluhaton** ug **puntwasyon** o punctuation mark nga imong gigamit. Ang una gihimo na para sa imong pananglitan.

1. Maam naka pasar ko?	-pahayag nangutana Panulbok ?

Ikaduhang Gawasnong Buluhaton

Direksyon: Kompletoha ang dayalogo gamit ang insakto nga **puntwasyon o punctuation mark**.

Kabakaba: Gusto ko mopuyo ni bulak Daisy__

Pwede ba ko makapuyo diha nimo Daisy__

Daisy: Ayaw lang nako kay dili lig-on akong lawas__

Kabakaba: Moadto nalang ko ni bulak Honey__

Bulak Honey, pwede bang mopuyo ko diha
nimo__

Honey: Ayaw lang sa ako kay labaw pa ko dili ko
lig-on__

Kabakaba: Sige moadto nalang ko ni bulak Santan__

Bulak Santan, hangyo ko bi papuy-a ko diha
nimo__ Gikapoy na gyud ko__

Santan: Maayong pag-abot Kabakaba__
Musugot ko kay lig-on man sad ko __

Kabakaba: Santan, daghang salamat__

Santan: Walay sapayan, Kabakaba_

Ikaduhang Pagtantiya

Direksyon: Ilha ang pahayag nga imong gigamit para makompleto ang dayalogo ug ilha ang **panulbok na marka** o punctuation mark nga gigamit.

Hinumdumi

Basi sa atong natun-an, unsa ang upat ka klase sa pahayag ug ang iyang ensakto nga puntwasyon o punctuation mark

Klase sa Pahayag	Panulbok na Marka o "Punctuation Mark"
1. Nangutana	?
2. Nagpabati	!
3. Nag istorya	.
4. Nagsugo	.

1. Ang pahayag nangutana/ interrogative sentence nagtapos sa question mark (?)

Pananglitan: Asa dapit inyong balay?

2. Ang pahayag nagpabati/ exclamatory sentence, nagtapos sa exclamatory point (!)

Pananglitan: Agoy, nahulog si Mira!

3. Ang pahayag nagsugo/ imperative sentence nagtapos sa tulbok o period (.)

Pananglitan: Bella, palihog ibutang ang lapis sa bag.

4. Ang pahayag nag istorya/ declarative sentence nagtapos sa tulbok o period (.)

Pananglitan: Ang akong amigo kay si Lito.

Buhata ug Kat-oni

Direksyon: Kantaha kini “**Nilukso ang Iring**” sa tono nga “Lumipad ang Ibon”. Magpili sa lima (5) ka pulong ug gamita sa lainlaing klase nga pahayag nga gamitan sa insaktong nga **puntwasyon o punctuation mark**.

Nilukso ang Iring

Nilukso, nilukso ang iring

Ang iring, ang iring

Gigukod, gigukod sa iro

Sa iro, sa iro

Nilukso, nilukso ang iring

Ang iring, ang iring

Sa ilalom sa lamesa

1. Pahayag nangutana/ interrogative sentence

---

2. Pahayag nagsugo/ imperative sentence

---

3. Pahayag nag istorya/ declarative sentence

---

4. Pahayag nagpabati/ exclamatory sentence

---

5. Pahayag nangutana/ interrogative sentence.

Pagtantiya

Direksyon: Kopyaha ug ilha ang mga pahayag o sentence sa ubos ug butangi sa ensakto nga **puntwasyon** o punctuation mark.

1. Kinsa ang atong Mayor _____
2. Guapa siya _____
3. Palihog dad-a inyong MTB notebook ugma _____
4. Hurray, nahuman nako sa MTB modyul _____
5. Kugihan ang papa ni Lito _____

Dugang nga mga Buluhaton

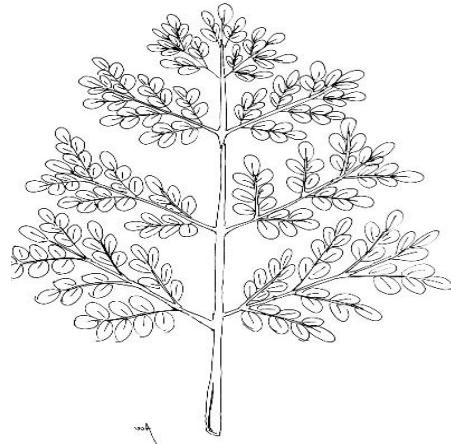
A. Direksyon: Gamita kining mga **puntwasyon** o punctuation marks sa pagbuhat sa nagkalainlaing klase sa pahayag.

1. ? _____
2. . _____
3. . _____
4. ! _____

B. Direksyon: Basaha ang balak sa ubos. Gamita ang mga pulong nga gilinyahan sa pagbuhat sa lainlaing klase sa pahayag ug butangi sa ensakto **puntwasyon** o punctuation marks.

“Ang Kamunggay”

Magtanom kita sa kamunggay
sa eskwelahan, sa panimalay,
sa barangay bitamina
nagpuaypuay
prinsesa sa mga gulay

1. Pahayag nangutana _____
2. Pahayag nag-istorya _____
3. Pahayag nagsugo _____
4. Pahayag nagpabati _____

Susi sa Insaktong Tubag

Panangilinan: Rina - gamita sa pahayag
Iring Nalipay Roy Rina

Sulayi ug Kat-uní Pandid 3

1. Lizca, pagkacaniindot sa imong iring.
2. Klasmest ang duha ka amigo.
3. Nagpuyo sila Jacob ug Janchem sa bukid.
4. Nakalila kada sa akong bag-ong amigo.
5. Inday palihog ihatag ang kutisara ni Dido.

Pagsusi Pandid 2

1. Kinsa ang atong Presidente karon?
2. Ambongan si Coco Martin.
3. Palihog, patite ko ug snacks.
4. Halal, nahulog ang batat!
5. Buotan si Macam Alfente.

Pasiunang Pagsulay/Sulayi Pandid-1

Pahayag

Klase Panulbok

1.	Kugihian ang among maestra	Nag historya	2. Guapang macma ni Lita	Nag historya	3. Buotan ang papaya ni Lito	Nag historya	4. Agoy, nababili ang sangga sa santol	Nagpabatí	5. Peter palibog taga-i imong manghod sa sagipng	Nagsugo	6. Yehey, nakadalog ko sa confest	Nagpabatí	7. Una ang ngalan sa imong macma	Nangutana	8. Ngano naghilak ka gahapon	Nangutana	9. Ana, palibog ihatag kining sulat sa principal	Nagsugo	10. Makamado magluto si Margie	Nag-historya

Unang Giniyahan Buluhaton Pandid-5

Pahayag

Simbolo

1. Halia, nadbukak ang baso!	3 star
2. Buotan kacha ang iyang igsoon?	2 star
3. Yehey, nabitabalo nako magasyaw sa chachai	3 star
4. Ana, hatagip pa imong manghod sa sagiing.	4 star
5. Ngano naghiilak ka gahapon?	2 star
6. Guapaa ang mama ni Ester.	1 star
7. Unsa apelyido ni Marcells?	2 star
8. Kugihian ang kapitan sa barangay.	1 star
9. Asa ba ang papel ni Mandos?	2 star
10. Tam-is ang mangga ni Lech.	1 star

kabayoymay sapayakan kabayoymay, ingon ni Bakakoy salamat sa imong pahimangno Bakakoy mitubag si kabayoymay, ditto sa baga naga adaptit Oo, ug daghang sagbot Palihog sa suond naga mosabasab ka sa sagbot Nasuko bayan ang tag-iyak kay imong gihurot pagasabasab ang bukid Mitubag si Kabayoymay, nanabasab ko sa sagbot Halic, sila ni Kabayoymay Si Bakakoy milingon, nag unsa ka dinhi sa usa ka hapoun, si Bakakoy nagusury-suroy sa bukid Nagtagbo

“Si Bakakoy ug si Kabayoymay”

Ikaduhang Pagtanuya Panid-8

1. Una ang imong namatikdan Dilili kayo masabtan sa pachayag naga anaca sa ang mga pachayag istoryas
2. Una ang kulangan nillinip Panulok na marka kay dilili kompleteo.

Mga Tubaag Mga Pangutana

Ikaduhang Ginihayang Buluhaton Panid 7

Mga Possible Tubaag

1. Magam naaka Pasar Ko. Pachayag na angutana
2. Nindot kayo ang balay ni Lena. Pachayag na
3. Yehey! Nakadao sila. Pachayag na pagpabati istorya
4. Messy sakit akong tilil kay nasamad ko. Pachayag
5. Rotsen palihug ko ihatag ang regalo kanya.

Pachayag na ngasugo

Unang Pagtantiya Panid - 9

Sitwasyon	Pachayag
1. Magam naaka Pasar Ko.	sa iyang Macam.
2. Nakakita si Annalee sa	iyang ngaga balay ni Lena.
3. Yehey! Nakadao sila sa contest.	maestra kay naaka daog sila sila sa contest.
4. Nagusulti si Perla ni Messy	ngaga naghilak siya tungod sa iyang samad sa tilil.
5. Namalihog si Nestor ni	Rotseen ngaga ihatag ang iyang regalo ni Vina.

Unang Gawasong Buluhaton Panid - 9

Kabakaba: Gusto ko mo puyo ni bulak Daiy, Pwedee ba ko makapuyo sa imong lawas. Daiy: Dili ko gusto kay humok akong lawas. Kabakaba: Mo adto naclang ko ni bulak Honey. Bulak Honey pwede bang mopuyo sa imong lawas. Honey: Agoy! labaw pud ngadil akong lawas. Kacayo kabakaba: Sige modto ko ni bulak Santan. Palihog bulak Santan papuy-a ko sa imong lawas.

Kacayo kabakaba: Musogot ko kay lig-on man sad akong lawas. Santan: Macayong pag-abot kabakaba. Kapoy nagayud ko kacayo. Santan: Walay sapay-an, kabakaba.

Ikaduhang Pagtanimya Pandid-10

Kabakaba: Gusto ko mo puyo ni bulak Daisy, Pwedeb ba
ko makapuyo sa imong lawas Daisy 1. **? nangutana**
Daisy: Dili ko gusto kaya humok akong lawas 2. **. nang-**
Kabakaba: Mo adto nacaling ko ni bulak Honey 3. **. nang**
istorya
Kabakaba: Mo adto nacaling ko ni bulak Honey 3. **. nang**-
Bulak Honey pwede bang mopuyo sa imong lawas 4.
istorya
Honey: Agoy 5. **! naggabbati** labaw pud naga dili ako
kay humok kacayo okong lawas 6. **. nang-istorya**
Kabakaba: Sige modto ko ni bulak Santan 7. **. nang**
Palihog bulak Santan papuy-a ko sa imong lawasg. .
istorya
Kapoy nagayud ko kacayo 9. **. nang istorya**
Santam: Mayoong pag-abot Kabakaba 10. **. nang istorya**
Musogot ko kaya lig-on man sad akong lawas 11. **. nang**
Kabakaba: Santan daghang salamat 12. **. nang istorya**
Santam: Walay sapay-an, Kabakaba 13. **. nang istorya**

Pagtantiya (Assessment) Pandid 13

1. Kinsa ang atong Mayor sa Sagay? **Pahayag naugutana**
2. Guapca si Angel Locsin. **Pahayag ng historya**
3. Palihog dad-a inyong MTB notebook ugma. **Pahayag ngasusugó**
4. Huray, nahuwan nakso sa MTB modyu! **Pahayag ngaga pagpabatí**
5. Kugihcan ang among Principal. **Pahayag ng historya**

Buhata ug Kat-oni Pandid-12

1. Pahayag naugutana/ interrogative sentence **Niluksó Kinsay niluksó?** Possible mga tubag
2. Pahayag ngasugó/ imperative sentence **Iring iring gukda ang ilaga.**
3. Pahayag ng historya/ declarative sentence **Lamesa Gamma yanng lamesa.**
4. Pahayag ngagpabatí/ exclamatory sentence **Iro Hala giigukod sa iro ang iring!**

Dugangan ng a mga Buluhaton Panid-14

A.

- 1.) ✕ Una sa imong gibuhat
- 2.) . Kuh-a-a ang libro sa lamesa.
- 3.) . Ang lakaw si mama padulong merkado.
- 4.) ! Hala ang kabaw!

B.

1. Pahayag na nagutana
Una sa guilay ang
giningalang na pincessas
2. Pahayag na nag istorya
Nacay kalmunggayan
ang eskwelahan.
3. Pahayag na nagsugo
Pagtanom sa
kalmunggay.
4. Pahayag na nagpabati
Hala! Kalami sa guilay.

Pakisayran

MTB-MLE, MTB2 GA-1h-i-5.1= Quarter-1

MTB-MLE Grade-2, Teachers Guide P.58

<https://www.enhantedlearning.com>

<https://grammar.yourdictionary.com>

<https://www.merriam-webster.com>

<https://www.dictionary.com>

Alang sa inyong mga pangutana o komento, sulat o tawag sa:

Department of Education – Division of Camiguin

B. Aranas St., Poblacion, Mambajao, Camiguin Province

Email Address: depedcamiguin@gmail.com, camiguin@deped.gov.ph

Cellphone no: 09057284681